

at der til at udføre et saadant Arbejde behøves Dplysninger, der kun staa til Justitsministeriets Raadighed, thi de Dplysninger, som et saadant Arbejde skal bygge paa, er for en væsentlig Del Ting, der tilhører Retsvidenskaben. Det er dels Love, dels administrative Bestemmelser, der foreligge trykt i tilgængelige Samlinger, og endelig er det Domstolenes Afgjørelser, der heller ikke ere mere tilgængelige for Justitsministeriet end for Andre, men som maa søges i de paa-gjældende trykte Samlinger. Det vilde imidlertid, som jeg bemærkede, være et meget betydeligt Arbejde at samle alle disse Regler. Dertil kommer, at naar man skulde give sig til et saadant Arbejde, tror jeg ikke, at man kunde indskrænke sig til blot at samle dem, thi der er vistnok i disse Regler Meget, der saa burde forandres, og burde gøres til Gjenstand for en Reform. Jeg har selv tidligere, nemlig i Mærene 1875—76, for Migsdagen forelagt Lovforslag angaaende Forandringer i Forligsvæsenet — ikke angaaende det, som dette Forslag dreier sig om, fordi jeg, det tilstaar jeg, troede, og det tror jeg endnu, at det har ikke videre Betydning, det er der ikke videre Trang til — men i forskjellige andre Retninger, og jeg tilstaar, at jeg delte den Gang og deler endnu den Mening, at det tildels er en Overtro, naar man er saa overordentlig bange for, at Sagføreren skal faae noget med Forligsvæsenet at bestille. Det var den Gang disse Lovforslags Mening at aabne Sagførere Afgang til at give Møde i Forligskommissionen i større Omfang, end de har efter den bestaaende Lovgivning, og det er Noget, der den Gang var Gjenstand for meget forskellige Meninger her i Salen. Der var ganske vist en Majoritet imod det, men det vil der maasse ogsaa være den Dag i Dag; dette er blandt Andet ogsaa en Grund, hvorfor jeg ikke har tænkt paa at forny dette Forslag; men der var paa den anden Side en stor Mængde af modsat Mening, og deriblandt Folk af alle Partier; man kunde ikke ved den Leilighed siges at gaa efter, om man hørte til Høire eller Venstre. Der er dernæst forskellige andre Mangler ved Forligsvæsenet, der bør rettes, navnlig de store, for Parterne fordærvelige Virkninger, som enhver Feil ved Forligsmæglingen har, idet de let medføre, at Sagen afvises. Det er i

mine Tanker en stor Ubillighed, en stor Hindring, at naar en Sag først er udprocederet, maatte gennem flere Instanser, kan det Hele saa ende med, at Sagen afvises paa Grund af en eller anden Mangel ved Forligsmæglingen. Det er desuden en Strængighed, som Forligsmæglingens Diemed ikke kræver, idet der godt kan bødes paa Manglerne, uden at man behøver at gjøre et saa dybt Indgreb i Parternes Ret. Det var den anden Side af de Forslag, som jeg den Gang tillod mig at fremkomme med. Dernæst var der nogle Paragrafer i samme Lovforslag, der sigtede til at forhindre visse Misbrug af Forligsinstitutionen i Retning af at sætte den ene Kreditor i Stand til uden tilstrækkelig Retsgrund at komme den anden i Forkjøbet, s. Ex. derved, at Forligsmæglerne søiede ham i at holde Forligskommissionsmøde udenfor ordinær Tid eller Sted, en Ulempe, som efter min Mening er betydelig, og kan indeholde en stor Uret, idet det paa en Maade beror paa Forligskommissionærerne selv, om de ville begunstige en Part paa den Maade eller ikke. Jeg tror derfor, at naar man i det Hele taget skal tage dette Emne under Behandling, saa maa det blive en stor Sag, det vil blive et betydeligt Forslag, som ikke alene kan indskrænke sig til at samle eller kodificere, hvad der nu gjælder, men som tillige alvorlig maa tage under Overveielse en Mængde Indbendinger og Mangler, der i det Mindste efter min og de fleste Juristers Mening klæber ved det nuværende Forligsvæsen. Jeg kan derfor for det Første meget godt dele den Mening, som her er fremkommet i Salen, at dette Lovforslag medtager altfor lidt, og at det, som det medtager, er, selv om man ikke nærede Tvivl om Rigtigheden eller Hensigtsmæssigheden deraf, det mindst Betydende. Jeg kan tillige ikke Andet end dele de Betæneligheder mod selve Lovforslaget, som er fremkommen fra flere Sider her i Salen. Jeg tror saaledes, at Sogneraadskredsjene blive altfor smaa Kredse til, at de hensigtsmæssigt kunne være Forligskredse; Sogneraadskredsjene ere saa smaa, at der paa mange Steder i Mærets Løb kun vil forekomme et meget lille Antal Sager. Dette vilde s. Ex. næsten være ganske umuligt, at en saadan Forligskommission kunne bestjæftiges tilstrækkelig til at holde et Møde om Ugen.